

2022-08-17

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: SOCN 2022-00314

Revisionskrivelse och revisionsrapport 2022:01 – Granskning av arbetet mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Yttrande till kommunfullmäktiges revisorer

Förslag till beslut

Socialnämnden antar föreslaget yttrande över granskning av arbetet mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 augusti 2022.

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna har låtit EY genomföra en granskning med syftet att bedöma om socialnämnden, utbildningsnämnden och fritidsnämnden har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet mot våld i nära relation (VINR) samt hedersrelaterat våld och förtryck. Revisorerna bedömer att socialnämnden delvis har en ändamålsenlig styrning och uppföljning inom granskningsområdet. Socialnämnden har ett mål och indikatorer för granskningsområdet. Revisorerna ser även att socialnämnden har etablerade rutiner, metodstöd och arbetssätt för att upptäcka, utreda samt erbjuda ändamålsenligt stöd till personer utsatta för våld i nära relation. Revisorerna lämnar följande rekommendationer till socialnämnden:

- överväga att ta fram fler specificerade mål kring arbetet mot VINR samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- säkerställa att tillgängligt metodstöd samt standardiserade bedömningsmetoder tillämpas.
- säkerställa att det finns tillräcklig kompetens om VINR och hedersrelaterat våld och förtryck i samtliga delar av verksamheten som möter potentiellt utsatta individer samt att det finns ändamålsenliga rutiner.
- säkerställa att möjlighet till ärendestöd, kompetensutveckling och samverkan inte är beroende av en enskild funktion.
- säkerställa att uppföljning av utförare sker i syfte att säkerställa ändamålsenliga insatser

- säkerställa att ärenden som berör hedersrelaterat våld och förtryck följs upp separat från andra våldsärenden.

Socialnämnden rekommenderas även tillsammans med utbildningsnämnden, fritidsnämnden och kommunstyrelsen säkerställa att den interna samverkan är ändamålsenlig. Revisorerna föreslår att detta kan göras genom att överväga en ökad samordning av kommunens arbete genom gemensamma mål, metoder, rutiner och förebyggande arbete.

Socialnämnden ställer sig i huvudsak bakom de rekommendationer som EY ger i revisionsutlåtandet. Socialnämnden ser även vikten av en ökad samverkan för att få bättre framdrift som kommer till nytta för Nackas barn och unga.

Ärendet

De förtroendevalda revisorerna har låtit EY genomföra en granskning med syftet att bedöma om socialnämnden, utbildningsnämnden och fritidsnämnden har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet mot VINR samt hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunstyrelsen har också inkluderats i granskningen utifrån sitt ansvar för välfärdsproduktion. Detta ärende avser endast de rekommendationer som revisorerna har lämnat till socialnämnden.

Revisorernas bedömning och rekommendationer inom socialnämndens ansvarsområde

Revisorernas sammanfattande bedömning är att socialnämnden delvis har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet mot VINR samt hedersrelaterat våld och förtryck. Men det finns ytterligare behov, särskilt avseende hedersrelaterat våld och förtryck. Socialnämnden följer upp arbetet med VINR, både på individ- och aggregerad nivå samt olika aktörers insatser.

Utifrån granskningens resultat lämnar revisorerna följande rekommendationer till socialnämnden:

- *Överväga att ta fram fler specificerade mål kring arbetet mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.*

Revisorerna bedömer att socialnämnden kan precisera arbetet mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld i tydligare mål samt tillhörande indikatorer som mäter fler delar av arbetet än det mål/indikator som finns idag. Detta för att öka styrningen inom området.

- *Säkerställa att tillgängligt metodstöd samt standardiserade bedömningsmetoder tillämpas.*
Revisorerna konstaterar att socialnämnden har etablerade rutiner, metoder och arbetssätt för att upptäcka, utreda och erbjuda ändamålsenligt stöd för personer utsatta för våld i nära relation. Det bedöms dock som en brist att tillgängligt stöd inte alltid används samt att organisationen tycks vara beroende av en samordnande funktion. Det finns även rutiner och kompetens för att upptäcka och möta hedersrelaterat våld och förtryck men kompetensen är inte tillräckligt utbredd och rutinerna förefaller inte vara etablerade för dessa ärenden.
- *Säkerställa att det finns tillräcklig kompetens om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck i samtliga delar av verksamheten som möter potentiellt utsatta individer samt att det finns ändamålsenliga rutiner.*
Inom socialnämnden finns en planering framåt för kompetenshöjande insatser och sådana har även genomförts tillbaka i tiden. Revisorerna bedömer dock att det finns ytterligare behov av kompetensutveckling, och då framför allt avseende hedersrelaterat våld och förtryck.
- *Säkerställa att möjlighet till ärendestöd, kompetensutveckling och samverkan inte är beroende av en enskild funktion.*
Avseende samverkan bedömer revisorerna att samverkan finns såväl inom kommunen som mellan kommunen och civilsamhället. Revisorerna bedömer dock att samverkan både internt och externt kan utvecklas och att den med fördel förtydligas i en kommungemensam handlingsplan.
- *Säkerställa att uppföljning av utförare sker i syfte att säkerställa ändamålsenliga insatser*
Socialnämnden följer upp ärenden i enskilda fall, på aggregerad nivå samt utförarens insatser. Under 2021 fick kvalitetsgranskning av utförare nedprioriteras till fördel för intern kvalitetsutveckling och upphandling. Revisorerna ser att det är av vikt att utförare av insatser följs upp för att säkerställa insatsernas kvalitet.
- *Säkerställa att ärenden som berör hedersrelaterat våld och förtryck följs upp separat från andra våldsärenden*
Revisorerna noterar att arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck inte urskiljs särskilt i uppföljning eller utvärdering.

Socialnämnden rekommenderas även tillsammans med utbildningsnämnden, fritidsnämnden och kommunstyrelsen säkerställa att den interna samverkan är ändamålsenlig. Revisorerna föreslår att detta kan göras genom att överväga en ökad samordning av kommunens arbete genom gemensamma mål, metoder, rutiner och

förebyggande arbete. Detta kan exempelvis ske genom en samordnande funktion samt en kommungemensam handlingsplan.

Bedömning och förslag på yttrande

Det kan inledningsvis konstateras att VINR samt hedersrelaterat våld och förtryck är ett stort samhällsproblem och därav en angelägen fråga för kommunen. De rekommendationer som revisorerna lämnar som rör socialnämndens ansvarsområde berör verksamheten som bedrivs både inom barn- och familjeenheten och omsorgsenheten. Sakkunskap rörande området finns inom båda enheterna.

Inom ramen för socialnämndens systematiska kvalitetsarbete sker utvecklingsarbete och uppföljning av frågor som rör VINR och hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet följs även upp utifrån indikator i mål och budget.

I huvudsak ställer sig socialnämnden bakom de rekommendationer som EY ger i revisionsutlåtandet. Bedömning görs att socialnämnden framöver ytterligare kan höja kvaliteten inom sakområdet vilket kommer att ske inom ramen för enheternas systematiska kvalitetsarbete.

Nedan listas vad socialnämnden planerar att göra kopplat till EY:s rekommendationer:

- Socialnämnden kommer att följa de variabler i verksamhetssystemet avseende VINR och hedersrelaterat våld och förtryck som det sedan juni 2022 är möjligt att separat följa. Utifrån vad resultatet visar kommer socialnämnden överväga om det finns behov av ytterligare mål i arbetet mot VINR och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Socialnämnden arbetar aktivt med att säkerställa att det finns stöd att tillgå för socialsekreterarna. Gruppledare på enheterna har ett särskilt ansvar för att ge ärendehandledning och påminna om de metodstöd och rutiner som finns.
- Socialnämnden arbetar aktivt med att sprida kunskap om sakfrågan bland medarbetarna. Under hösten 2022 kommer en uppföljning av de utbildningar som getts under året att göras i syfte att se hur kunskapen implementerats och om några kunskapsluckor finns.
- Specialistkompetens inom detta svåra sakområde är sällsynt. Barn- och familjeenheten har valt att ha en samordnare i sakfrågan eftersom den bedöms som så viktig. Ersättningsrekrytering under samordnarens föräldraledighet har inte varit möjlig. Dock har andra medarbetare inom enheten fått särskilda uppdrag för att bevaka och driva frågorna vidare under samordnarens frånvaro.

Barn- och familjeenheten gör från och med hösten 2022 även en särskild satsning i Fisksätra där våldsutsatthet och hedersrelaterat våld och förtryck särskilt kommer att uppmärksammas och insatser till enskilda beviljas vid behov.

- Socialnämnden arbetar utifrån en årlig uppföljningsplan som omfattar både utförare inom ramavtal och kundval. Under våren 2022 har arbetet med uppföljning av utförare av bland annat skyddade boenden utifrån planen återupptagits.
- Socialnämnden kommer från den första september 2022 att följa antalet aktualiseringar gällande hedersrelaterat våld och förtryck avseende barn och vuxna. Från och med juni 2022 har det i verksamhetssystemet blivit möjligt att följa dessa variabler.

Utifrån revisorernas rekommendation om att säkerställa att den kommungemensamma samverkan är ändamålsenlig så ser även socialnämnden även vikten av en ökad samverkan för att få bättre framdrift som kommer till nytta för Nackas barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget på yttrande innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Det är av stor vikt att det finns goda kunskaper, ändamålsenliga rutiner och uppföljning av arbetet mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck. Barn och unga kan beröras direkt eller indirekt av denna form av våld och/eller förtryck. Det är därför viktigt att det inom verksamheten finns en beredskap och kompetens för att bemöta dessa barn och unga och hantera de frågor och situationer som kan uppkomma.

Bilagor

1. Revisionskrivelse 2022-04-27 – Granskning av arbetet mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck
2. Revisionsrapport 2022:01 – Granskning av arbetet mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck
3. Förslag till yttrande över revisionskrivelse

Nina Vallin Nielsen
Kvalitetsutvecklare
Barn- och familjeenheten, kvalitet IFO

Åsa Dyckner
Gruppchef
Barn- och familjeenheten, kvalitet IFO